

Fin de saison

LIV LAVEYNE

Alsof de herfst veel te vroeg kwam dit jaar, zijn ze bij bosjes neergevallen: Senne Rouffaer, Julien Schoenaerts, Nolle Versyp. Het waren er vast nog, maar die ben ik dan vergeten. Misschien waren ze minder getalenteerd, onbekender in elk geval. Je let niet op elk blad dat valt. Zeker niet als het herfst is.

‘Theatercoryfeeën’ worden ze genoemd. Of werden. Het is maar de vraag hoelang de levende de hedendaagse tijd blijft gebruiken eenmaal het vlees ter aarde is besteld en het stof aan de lucht teruggegeven. Is het van belang iemand te vatten in de tijdsvorm van een werkwoord? Ik vroeg het me af toen me ‘in de hoedanigheid’ van journalist gevraagd werd een in memoriam te schrijven. Het bleek dat de vervoeging van het sterke werkwoord ‘overlijden’ in de verleden tijd (overleed) minder tekens bevatte dan ‘is overleden’. Wordt je belang afgemeten aan hoeveel ruimte je krijgt in een krant, rekening houdende met de advertentieruimte voor die dag?

‘In de hoedanigheid van’ hét belang kun je jezelf gelukkig veel permitteren. Zoals die wildvreemde bellen, de nabestaanden-in-volle-rouw, want de wereld draait door en de persen nog sneller. Even overvalt je de schaamte van de ongepastheid, maar dat verdwijnt snel. Want ‘in de hoedanigheid van’ wend je die schaamte van je af. Het is de vraag van hogerhand, van een God of zo, die zegt dat we de doden zullen eren, van een Redactie die zegt dat we de doden zullen eren, zeker als ze van groter belang zijn. Schaamte? Wat zou het? Je houdt je sterk dat als een dergelijk nieuwtje de redactie binnenloopt, het van ergens moet komen. Van persagentschap Belga. Uiteraard. Maar wie neemt het eerst contact op? Toch de weduwe, zoonlief, een verre neef die de zware taak op zich neemt, niet helemaal vrij van belang? Maar hoe zeggen die dat dan?

En wat vraag je dan ‘in de hoedanigheid van’ journalist? ‘Mijnheer de zoon of dochter, hoe *herinnert* u zich uw vader?’ Ik heb het altijd een rare vraag gevonden.

Omdat dat werkwoord wringt met de tegenwoordige tijd, de actualiteit van het moment. En daar zijn nabestaanden niet klaar voor of soms te veel. Het leidt hoogstens tot een hagiografie aan de telefoon of een klik. In de gedachtegang. Want over de doden geen kwaad woord. ‘Ja, de Julien was een moeilijke mens maar getalenteerd, *gottegod*. Soms wou *de Jules* avonden niet opgaan en zei hij dat je van een dichter ook niet kunt verlangen dat hij elke avond een nieuw gedicht schrijft’, vertelde de voormalige boekhouder van Julien Schoenaerts.

Maar zij die in het blikveld van Pietje kwamen te zitten spraken evenmin een kritisch woord over zichzelf. ‘*Thuis* was een godsgeschenk’, liet Nolle Versyp zich ontvallen. De man stond tot zijn zestigste in het theater maar moest plaats maken voor vernieuwing want de toekomst is nu eenmaal aan het nieuwe. De alcoholverslaafde *soap*dokter van dienst vond het hedendaagse theater in Vlaanderen maar niets: ‘De manier waarop er tegenwoordig